

Gottfrid Olsson

- Röstångakonstnären -

Det är riktigt kul nu att upptäcka att fler och fler i bekantskapskretsen har eller håller på med att skaffa sig tavlor av konstnärerna i Röstånga. Det är framförallt landskapisterna

1917 började han på den välrenommerade Althins målarskola i Stockholm och på hösten det året skrevs han in vid Konsthögskolan i samma stad, konstakademiens skola, och stannade kvar där ända till 1924.

En del av denna tid studerade han även vid Axel Tallbergs et-sarskola. Hans studietid blev lång, hela 8 år i Stockholm, och han var följaktligen en väl skolad konstnär när han kom till Röstånga, vilket skedde så tidigt som 1921 då han fortfarande var inskriven vid Konstakademiens målarskola. Den äldsta röstångabilden av Gottfrid Olsson, som jag känner till, är en teckning, en interiör, från Härsnäs. Han bodde förövrigt då i den lilla stugan vid avfartsvägen till Härsnäs. Året är 1928 så någon gång mellan 1924 och 1928 gjordes den permanenta flyttningen från Stockholm. Under åren i mitten av 20-talet målade han med kompisarna på Österlen och tillhörde kretsen Kåsebergamålarna. Det var inte bara

Skiss till förra numrets omslagsbild i Kulturföreningens tidskrift. Detta är en färglaverad tuschteckning.

som fascinerar, dessa konstnärers förmågor är inte tidsbundna, deras konstnärliga skicklighet är utan tvivel väl dokumenterad. Bland dessa konstnärer framstår Per Gummesson som den främste, men det fanns många andra bland dem vars konstnärskap går 125 år tillbaka i tiden som är värd uppmärksamhet.

Gottfrid Olsson föddes i Lilla Harrie, strax öster om Kävlinge år 1890 i en kvarnägarefamilj. Den lille Gottfrid började redan tidigt att teckna. År

Interiör från en gård i Härsnäs 1928. Teckningen är hämtad från Lukasgillets skrift FINN år 1928.

Kolteckning (?) med potatisupptagare. Bilden är hämtad från omslaget till katalogen från jubileumsutställningen i Höör under januari månad år 1965 då Gottfrid Olsson fyllde 75 år.

till Kåseberga av de skånska kustorterna konstnären besökte. Som åt så många av de andra skånska landskapsmålarna har en helt pärlband av småorter längs kusten lämnat motiv som givit charmiga tavlor till eftervärlden.

Teckningen "Härsnäs 1928", fann jag i det lundsiska Lukasgilletts skrift FINN från samma år. Bilden visar en sättugn och en kakelugn, kanske eldade från det bakomliggande köket. Teckningen är mycket tilltalande. Några rader om Lukasgillet som var en sentida efterföljare till de Lukasgillen som uppstod i det medeltida Italien och som sedan spreds runt Europa. Dessa hade stor framgång i skolningen av konstnärer, konsthantverkare och andra konstitressenter. Lukasgillet i Lund hade säkerligen sin storhetstid under 1900-talets första del och

GOTTFRID OLSSON, Röstångä
 Född 5/1 1890.
 Altbins målarskola 1917. Konstakademien i Stockholm 1917-
 Gruppställningar: 10 målare på Liljevalchs 1935, 20 svenska
 i New York och Philadelphia 1939, m. fl.
 Separatutställning: Malmö museum 1941.
 Representerad bl. a. på Malmö museum, Universitetets konstn.
 i Lund, Hälsingborgs museum.
 Studieresor i ett flertal länder.

UTSTÄLLNING PÅ GÄSTGIVAREGARDEN, HÖÖR
 9/1—12/1 1965.
 Öppet den 9 jan. kl. 17—19
 „ 10 jan. kl. 13—19

Innehållsförteckning och presentation från katalogen vid jubileumsutställningen i Höör år 1965.

man kan genom att bläddra i gilletts skrifter få en god uppfattning om kvaliteten på denna tids skånska konstnärer. Inte minst Gottfrid Olssons bidrag i 1955 års utgåva av FINN - om det nu är Odensjövägen eller Hantverksgatan som varit motiv- visar vilken urstyv tecknare vår konstnär var. Se även kolteckningen på katalogomslaget till utställningen i Höör år 1965 med de två potatisplockarna. Vilken fantastisk uttrycksfullhet Gottfrid Olsson lägger i dagen i den bilden!

Tecknandet, förmågan att rita, har varit stor hos åtminstone tre av de konstnärer jag beskrivit på denna tidskrifts sidor. Det känns bra att veta att det finns de som fortsätter att öva denna färdighet. Så klart finns det i dag

Kolteckning (?) med potatisupptagare. Bilden är hämtad från Lukasgilletts skrift FINN år 1948.

andra konstnärer i Röstångaområdet som tecknar mycket. Tecknandet är säkerligen grunden för konstnärskapet.

Det finns andra färdigheter som Gottfrid Olsson besatt. En sådan är etsning, som jag aldrig har sett prov på. En kritiker under 1940-talet - GO var då själv i 50-årsåldern - påstod att temperamålning var ett bättre yttrycksmedel för konstnären än vad oljemålning var. Man kan undra om detta är rätt? Dock är jag säker på att Konstnären besatt kunskaper och färdigheter i många tekniker. En sådan är laveringen. Ett motiv från Vik med tre gäss i förgrunden har jag nyligen fått se och faktiskt också har ett strandmotiv med en uppdragen båt i pastellkrita också vittnat om bredden i Gottfrid Olssons konstnärliga rikedom.

I den lilla skiss till den oljemålning, som fanns reproducerad på omslaget till förra numret av denna tidskrift, är tekniken lavering. Med väldigt få tuschstreck har konstnären skissat motivet från Billingevägen, eftersom tusch inte är vattenlösligt, har han kunnat jobba med färger i efterhand, kanske hemma i ateljén på Björk-

gatan. Det kan kanske finnas mycket dokumentärt i denna bild, den är en fräsch tavla från tiden för 50 år sedan. Jag kan undra vilken av de två figurerna, mannen till vänster eller kvinnan till höger, som de båda herrarna mitt i bilden hälsar på? Och vilka är de? Dock är detta knappast ett konstnärligt problem. Det för oss mest intressant är noggrannheten som konstnären la i dagen. Först teckning sedan lavering och slutligen olja.

Googlar man på GO hittar man ibland en stor oljemålning som såldes i något av de skånska auktionsverken för ett par år sedan. Bilden visar ett parti av stigen runt Kvarndammen med vitmenade byggnader i bakgrunden och man ser också överdelen av dammluckornas järnkonstruktion. Bilden har ett impressionistiskt drag i uttrycket med solljus som sipprar genom lövmassorna. Bilden är stor, nästan en kvadratmeters yta har den. Det finns ytterligare en del bilder ute på nätet med samma höga kvalitet. Detta innebär i sig att konstnärernas verk blir mera lättillgängliga, vilket man får vara tacksam för.

Oljemålning av utsikten från Gottfrid Olssons ateljéfönster mot Risbergs plåtslageri i övre ändan av Hantverksgatan.

Bläckteckning från Marieholmsvägen uppför Odensjövägen eller är det möjligen Hantverksgatans nedre ända. Bilden är hämtad från Lukasgillets skrift FINN år 1955

Från 20-talet och framåt gjorde GO flera studieresor utomlands och dessa har alla gett honom inspiration till målningar. Detta framgår också av katalogen från den konstutställning han hade i Höör under januari månad år 1965. Denna utställning i Höörs konstförenings regi var retrospektiv och det äldsta verket var så tidigt som från 1920. Då var Gottfrid Olsson 20 år gammal men det skulle dröja hela 7 år innan han började Althins målarskola. Samtidigt kan man inte nog beundra hans tekniska färdigheter. Både färg och form vittnar om gedigna kunskaper. Hade GO en bakgrund som målarlärling på samma sätt som många andra

av generationskamrater? Så var det inte. Han jobbade hemmavid till dess att medlen fanns för den första terminen i Stockholm. Det finns många frågor att söka svar på i konstnärens verksamhet. Att han är litet dold för konstpubliken kan bero på detta. På Wikipedias hemsida står att "Olssons målningar var triviala med den skånska vardagen och naturen som motiv." Jag tycker precis raka motsatsen, nämligen att hans målningar är storslagna, intimt vardagsnära och vittnar om betydande teknisk färdighet i kombination med lustfylld behandling av färg och form.

Det finns dessutom gott om målningar med icke skånska motiv. För den som bättre känner Gottfrid Olssons konst än gåspennan på Wikipedia är konstnärens samlade verk mycket intressant och stimulerande att få ta del av.

Gottfrid Olsson levde mellan 1890 och 1979. Han var en konstnär som fick vara med om stora förändringar i konsten och han levde länge. Trots detta kunde han vara sin figurativa, akademiska konst trogen hela livet. Jag har länge sökt en bild från Per Gummesons ateljé. Det vore intressant att få se en utsikt mot Gällabjer ifrån den ateljén.

Motsvarande fann jag lätt från Gottfrid Olssons ateljé ner över slutet av Hantverksgatan. Det känns verkligen mycket bra att ha så fina konstnärer och deras verk alldeles i närheten. Och då har jag inte tidigare i den här artikeln nämnt de andra; Eric och Birgitta Lilius, Marianne Edelweis, Kjell Nilsson, Lena Jenny Malm-sjö och alla de andra vars konst jag inte känner – ännu.

Sven Ockborn

Fotografi av Gottfrid Olsson vid hög ålder